

Sygn. akt II KK 463/22

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 15 grudnia 2022 r.
sprawy **J. R.**
skazanego za czyn z art. 178a § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt IX Ka 195/22
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Pruszkowie
z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 1396/21

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II K 1396/21, Sąd Rejonowy w Pruszkowie:

1. oskarżonego J. R. uznał za winnego popełnienia zarzucanego czynu stanowiącego występki z art. 178a § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 178a §

- 1 k.k. skazał oskarżonego na karę grzywny, określając liczbę stawek dziennych na 100 (sto) i ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych;
2. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 (trzy) lat;
3. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w wysokości 5 000 (pięć tysięcy) zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

Wyrok zawiera również rozstrzygnięcia w przedmiocie zaliczenia na poczet orzeczonej kary grzywny okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, zaliczenia na poczet orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych okresu zatrzymania prawa jazdy oraz w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu rażące naruszenie art. 117 § 2 i 2a k.p.k. w zw. z art. 91 ustawy z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 w zw. z art. 450 § 3 k.p.k. mające istotny wpływ na treść wyroku, a polegające na przeprowadzeniu rozprawy, na której doszło do otwarcia przewodu sądowego, przeprowadzenia postępowania dowodowego i zamknięcia przewodu sądowego, podczas gdy:

- obrońca oskarżonego przed terminem rozprawy w sposób należyty usprawiedliwił swoją nieobecność, wnosząc jednocześnie o nieprzeprowadzenie ww. czynności oraz zmianę terminu rozprawy,

- Sąd Rejonowy uzyskał informację dotyczącą przyczyn nieobecności obrońcy oskarżonego ze względu na wystąpienie wyjątkowych i nie dających się przewidzieć wcześniej okoliczności, tj. (i) zakażenia pracownika koronawirusem, który miał uczestniczyć w rozprawie a z którym obrońca miał bezpośredni kontakt, (ii) konieczności pozostawania w oczekiwaniu na telefon z Sanepidu z dalszymi krokami,

co w konsekwencji doprowadziło do naruszenia prawa do obrony tj. art. 6 k.p.k.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 25 marca 2022 r., sygn. akt IX Ka 195/22, Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał zaskarżony wyrok w mocy i orzekł o kosztach procesu.

Od powyższego wyroku kasację wywiódł obrońca oskarżonego, który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając mu obrazę art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. poprzez przeprowadzenie rozprawy, na której doszło do otwarcia przewodu sądowego, przeprowadzenia postępowania dowodowego, w tym przesłuchania świadka K. M. oraz zamknięcia przewodu sądowego pod nieobecność obrońcy skazanego, którego obecności sąd co prawda nie uznał za obowiązkowej, jednak obrońca chciał udzielić na rozprawę przed Sądem I instancji substytucji, której udzielenie okazało się niemożliwe ze względu na zakażenie pracownika kancelarii koronawirusem, którą to okoliczność obrońca należycie usprawiedliwił.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna. Wbrew bowiem temu co twierdzi skarżący, prowadząc pod nieobecność obrońcy rozprawę główną w dniu 14 grudnia 2021 r., Sąd Rejonowy nie dopuścił się uchybienia wskazanego w treści art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. Udział obrońcy w ww. rozprawie nie był bowiem obligatoryjny. Takowy wymóg nie wynikał ani z treści przepisów szczególnych, ani z decyzji organu procesowego. Z okoliczności tej, jak można wnioskować z treści wywiedzionych w niniejszej sprawie środków zaskarżenia, zdawał sobie sprawę zapewne i sam obrońca. Nie sposób bowiem nie zauważyć, że zarzut apelacyjny nie został oparty na twierdzeniu o zaistnieniu w postępowaniu

pierwszoinstancyjnym uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą. W kasacji zaś nie tylko nie przywołano przepisu, z którego miałyby wynikać, że obecność obrońcy na ww. rozprawie głównej była obligatoryjna, ale nadto wprost, w samej treści zarzutu, podniesiono, iż sąd nie uznał obecności obrońcy za obowiązkową. Wniosek kasacyjny również nie był spójny z tezą o zaistnieniu w toku postępowania głównego uchybienia z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. (autor kasacji domagał się uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu).

Prowadzenie rozprawy pod nieobecność „obrońcy fakultatywnego”, który prawidłowo usprawiedliwił swoje niestawiennictwo na rozprawie i wnosił o jej odroczenie, mogłoby być zatem ujmowane jedynie w kategorii zarzutu rażącej obrazy art. 117 § 2 k.p.k. (ewentualnie także innych przepisów wyznaczających reguły usprawiedliwiania nieobecności na rozprawie) w zw. z art. 6 k.p.k., która uzasadniałaby wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w sytuacji, gdy mogła mieć wpływ (art. 438 pkt 2 k.p.k.), a w postępowaniu kasacyjnym istotny wpływ (art. 523 § 1 k.p.k.) na treść orzeczenia – por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1998 r., II KKN 38/97. Badanie zasadności argumentacji kasacyjnej z perspektywy tak zakwalifikowanego zarzutu jest jednak na gruncie przedmiotowej sprawy niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z art. 523 § 2 k.p.k. kasację na korzyść można wniesić jedynie w razie skazania oskarżonego za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Powyższe ograniczenie nie dotyczy wyłącznie tzw. kasacji nadzwyczajnej (tj. wywiedzionej przez podmioty wskazane w art. 521 k.p.k.) oraz wniesionej z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. (art. 523 § 4 k.p.k.). Oznacza to, że kasacja na korzyść oskarżonego, wniesiona przez stronę w sprawie, w której skazanemu wymierzono wyłącznie karę grzywny (a taki stan rzeczy zaktualizował się w tym przypadku), podlega rozpoznaniu jedynie w zakresie podniesionych w niej zarzutów bazujących na tezie o zaistnieniu w sprawie uchybienia stanowiącego bezwzględną przyczynę odwoławczą. Zarzuty wskazujące na uchybienia niemieszczące się w katalogu zawartym w art. 439 § 1 k.p.k. jako niedopuszczalne w świetle art. 523 § 2 k.p.k. w zw. z art. 523 § 4 k.p.k.,

muszą natomiast pozostać poza zakresem rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2021 r., V KK 76/21).

W tym stanie rzeczy nie budzi wątpliwości, że stwierdzenie, iż podniesiony w kasacji zarzut - w zakresie, w jakim wskazuje na uchybienie z art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. - jest oczywiście bezzasadny, wywołało konieczność oddalenia kasacji obrońcy w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k., obciążając nimi skazanego.

[as]

l.n